

Förord

Vårdtagaren i centrum

Vårdtagaren i centrum – är en självklar förutsättning för service, vård och omsorg i Vellinge kommun.

Lika självklart är det att hålla kostnaderna under kontroll och se till att kommunens medborgare får valuta för sina skattepengar.

För att lyckas krävs en organisation som bygger på tydlighet i roller och ansvar – en organisation där det politiska övergripande ansvaret kombineras med en rättvis myndighetsutövning samt en professionell och kundorienterad utförarorganisation.

Den **politiska styrningen** innebär beslut om vilka tjänster/insatser, samt innehållet i dessa, som ska finansieras med skattemedel. De politiska besluten vilar på aktuell lagstiftning för verksamhetsområdet (HSL, SoL samt KomL).

Myndighetsorganisationen USMO, Utredningsenheten för social och medicinsk omsorg, ansvarar för att alla Vellingebor ges lika rätt till service, vård och omsorg. En professionell organisation med samlad kompetens kring såväl socialtjänst som hälso- och sjukvård bedömer den enskildes behov enligt aktuell lagstiftning samt de riktlinjer som fastställts av Vellinges politiker. Beslutsrätten utgår enligt delegation från M-nämnden i Vellinge.

Beslutet resulterar i en beställning hos **utförarorganisationerna** (i Vellinge utförs samtliga insatser av upphandlade entreprenörer)

Byggstenar är den, för aktörer inom Vellinge kommun, gemensamma modellen för att flexibelt tillgodose behov av insatser. Beskrivningen är utgångspunkten för samarbetet mellan myndighetsorganisation och utförare kring den enskilde.

Myndighetsorganisationen tar ställning till för **VAD** som ska utföras och innehåller inga begränsningar avseende **NÄR** eller **HUR** insatserna ska utföras. Byggstensbeskrivningen tydliggör för **vilken målgrupp** tjänsten är ämnad, vilka **behov** som ska tillgodoses, samt exempel på vad som ska utföras samt avgränsningar.

Utförarorganisationen ska, tillsammans med den enskilde, avgöra hur, när och under vilka omständigheter tjänsterna ska komma den enskilde till del.

Byggstensbeskrivningen utgör grunden för avtal mellan Vellinge kommun och utförarna. Beskrivningen utgör också grund för beställning av tjänsten och dialog mellan myndighet och utförare.

Serviceinsatser:

Serviceinsatser syftar till att underlätta den enskildes dagliga liv i den egna bostaden och förebygga behov av mer ingripande insatser. Insatserna är av renodlad servicekaraktär och innehåller inga rehabiliterande inslag.

Den enskilde förfogar över max 8 tim service/månad och kan i princip beställa och fördela avtalad tid på vad som helst inom denna kategori (se begränsning)

Behov utöver maximal tid samt service till personer yngre än 83 år = efter biståndsbedömning

Utredning:

För att få del av denna tjänst krävs enbart kontroll av bostadsort samt ålder. Den enskilde tecknar abonnemang per månad.

Avgift:

Den enskilde betalar en avgift/timme och är inte inkomstbaserad. Avgiften relateras till förbehållsbelopp och högkostnadsskydd.

Städning

Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
Invånare äldre än 83 år	Den enskilde behöver uppnå en acceptabel standard avseende bostadens renhet och ordning	Städning efter överenskommelse med den enskilde/hushållet.	”Veckostädning”	Dammtorkning, dammsugning samt avtorkning av golv. Toalettrensning Städredskap och rengöringsmedel tillhandahålls av hushållet. Kommunen kan ställa krav på städutrustningens kvalitet Omfattar enbart arbete <i>i</i> den enskildes bostad Inte omfattande storstädning eller vinds- och källarröjningar, inte heller snöröjning, men viss skottning/saltning	

Tvätt					
Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
Invånare äldre än 83 år	Den enskilde behöver hjälp att hålla de egna kläderna samt hushållslinne rent	Genom att tvätta den enskildes tvätt	”Veckotvätt”	Tvätta i den enskildes hem eller på annat sätt Efter önskemål lämna tvätt till tvättinrättning	Samtvätt får inte förekomma Stortvätt ingår inte
Inköp					
Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
Invånare äldre än 83 år	Den enskilde behöver hjälp med inköp av dagligvaror	Inköp av dagligvaror med frekvens och tillfällen i enlighet med överenskommelse med den enskilde	”Veckohandling”	Upprätta inköpslistor Inköp och leverans av dagligvaror Apoteksärenden	Inköp i närmsta butik Post- och bankärenden sköts av anhörig eller god man

Omvårdnads- och hemsjukvårdsinsatser:

Omvårdnads och hemsjukvårdsinsatser syftar till att stärka den enskildes förmåga att klara sig självständigt. Insatserna kan vara av såväl kortvarig som långvarig karaktär. Det rehabiliterande syn- och arbetssättet ska alltid vägleda såväl myndighet som utförare.

Insatserna kombinerar ofta omvårdnads- och medicinska insatser

Utredning:

Den enskilde ansöker om insatser. USMO utreder samt fattar beslut om insats, omfattning för beslutet. Beslutet ska vara tidsbegränsat, följas upp efter behov. Omprövning av beslut ska genomföras enligt plan, dock med lägsta frekvens av 1 år. Beställning skickas till utförarorganisation. Utföraren utformar tillsammans med den enskilde Hur och När insatserna skall genomföras. Överenskommelsen sammanfattas i den individuella omsorgsplanen (upprättas av utförare och signeras av den enskilde). Överenskommelsen förvaras i den enskildes hem.

Avgift:

För insatserna gäller vård- och omsorgstaxa samt högkostnadsskydd

Dusch

Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
Personer som pga. socialt, psykiskt eller fysiskt funktionshinder är i behov hjälp med personlig hygien	Personer kan inte eller vågar duscha på egen hand. Behov av stöd och hjälp för att klara den personliga hygien	Skapar förutsättningar för den enskilde att själv klara sin personliga hygien 1. hjälpa, stödja den enskilde att själv utföra 2. utföra insatsen tillsammans med den enskilde 3. utföra insatsen åt den enskilde	Dusch Hårtvätt och nagelklippning	Av- och påklädning Handräckning och tillsyn i duschen Få hjälp m att ta sig till badrum. Hjälp i och ur badkar/dusch	Behovet är inte av "daglig" karaktär. Enstaka tillfällen (vanligt vis 1-3 ggr/vecka

ADL-stöd					
Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
Personer m nedsatt minnesfunktion och/eller sviktande hälsa ADL nivå 1-6 Berger 1-4	Den enskilde är i behov av att dagligen kunna upprätthålla en god personlig hygien, få näring samt hålla den nära miljön i rimligt skick Den enskilde klarar oftast att tillgodose de egna behoven men behöver hjälp i form av <i>påminnelser och stöd</i>	Genom att skapa förutsättningar för den enskilde att klara hygien, mat och närmiljö. 1. hjälpa, stödja den enskilde att själv utföra 2. utföra insatsen tillsammans med den enskilde 3. utföra insatsen åt den enskilde Genom att följa den enskildes egen rytm och vanor, medverka till att upprätthålla den standard och den livskvalitet den enskilde är van vid	Stöd - medverkan i den dagliga livsföringen avseende måltider morgon, middag och kväll kombinerat med undanplockning Bäddning	Frukost – middag – kvällsmål, disk och rengöring kring måltidsplats, kök och toalett	
			HSL= Läkemedel Cirkulations- befrämjande insatser ADL-och funktionsmetodik Medicin-teknik Syrgas	Administrera olika typer av läkemedel Hjälpm stödstrumpa, skena, lindning el dyl. Kontrollera o torra tekniska hjälpmedel vid behov enl. checklista Iordningsställa syrgas, tillbehör, rengöra	Instruktion om bästa sätt att utföra insats ska finnas från USMO

Sociala aktiviteter och ledsagning					
Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
Personer som pga. Sviktande hälsa har svårt att ta egna initiativ till aktiviteter och som är socialt isolerade	Den enskilde behöver hjälp att bibehålla eller förebygga bortfall av viktiga fysiska, psykiska eller sociala funktioner	Stimulera till olika aktiviteter, odla intressen Hjälpa den enskilde till deltagande i social eller fysisk aktivitet	Följa den enskilde till gruppaktiviteter Organisering av gruppaktiviteter Enskild aktivitet på den enskildes villkor	Följa den enskilde till servicehus, kyrka eller föreningar eller andra aktiviteter. Promenader	Normalt sker insatsen på dagtid av egen personal och/eller i samverkan med andra organisationer Möjligheten till färdtjänst ska beaktas i första hand
Personer som inte har anhöriga i närområdet och inte själv klarar av att beställa tid och ta sig till olika aktiviteter		Underlätta för den enskilde att komma i kontakt med vård/servicegivare	Följa den enskilde till besök hos vård eller servicegivare Beställa tid och följa till läkare, tandläkare, frisör och fotvård mm	Följa den enskilde till Läkare Tandläkare Frisör Fotvård	Möjlighet till färdtjänst och sjuktransport ska undersökas
Personer som inte har anhöriga i närområdet och inte själv klarar av att utföra sällanköp av betydelse för den dagliga livsföringen		Underlätta för den enskilde att utföra sällanköp	Följa den enskilde och vara ett stöd i samband med inköp.	Följa den enskilde i samband ned inköp av kläder och husgeråd	

Personlig ADL					
Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
<p>Personer som pga. omfattande sociala, psykiska eller fysiska funktionshinder är i behov av hjälp med daglig hygien, mat samt upplockning</p> <p>ADL nivå 7-9</p>	<p>Den enskilde är i behov av att dagligen kunna upprätthålla en god personlig hygien, få näring samt hålla den nära miljön i rimligt skick</p> <p>Den enskilde har oftast behov av hjälp med förflyttning. Den enskilde behöver hjälp att inta läkemedel eller har cirkulationsbesvär</p>	<p>Genom att skapa förutsättningar för den enskilde att klara hygien, mat och närmiljö.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. hjälpa, stödja den enskilde att själv utföra 2. utföra insatsen tillsammans med den enskilde 3. utföra insatsen åt den enskilde 	<p>Daglig personlig hygien Hjälp vid måltider Förflyttningar Uppsnyggning av bostad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • avtorkning samt att hålla en rimlig nivå av ordning i bostaden i samband med hygien och mat • Sängbäddning 	<p>Hårtvätt och nagelklippning Toalettbesök (inkl KAD-påsbyte) På- och avklädning Frukost – middag – kvällsmål, disk och rengöring kring måltidsplats</p>	
			<p>HSL= Cirkulations-befrämjande insats. Läkemedelsadministration Medicin-teknik Syrgas ADL-och funktionsmetodik</p>	<p>Administrera olika typer av läkemedel Hjälp m stödstrumpa, skena, lindning el dyl. Kontrollera o torka tekniska hjälpmedel vid behov enl. checklista Iordningsställa syrgas, tillbehör, rengöra</p>	<p>Enbart ”vardagsrehabilitering” och enligt instruktion</p>

Tillsyn					
Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
Personer m minnes-svårigheter Personer m oro och ångest tillstånd Bergers 1-4	Den enskilde är i behov av ökad trygghet och säkerhet. Behovet kan inte tillgodoses genom andra regelbundna insatser	Genom kontinuerliga besök eller när så bedöms lämpligt med telefonkontakt	Regelbunden kontakt <i>mellan</i> fasta tider för annan insats som ex.vis ADL-stöd eller personlig ADL Insatsen kan ges dygnet runt!	Samtal Påminnelser Handledning	Ingen begränsning avseende tider
			HSL= Läkemedelshantering	Kontroll av läkemedelsintag	
Avlösare					
Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
Personer som vårdas av anhöriga i ordinarie bostad	Den enskilde har behov av annan persons hjälp för att klara sitt dagliga liv. Den ordinarie vårdaren behöver avlastning i sin vårduppgift, regelbundet eller tillfälligt	Tillfälligt stöd till anhöriga. Vårdpersonal ersätter den ordinarie vårdgivaren under schemalagd tid för att ordinarie vårdgivare ska kunna lämna den vårdbehövandes hem	De insatser som ordinarie vårdgivare vanligtvis utför.	Utöva tillsyn i vårdtagarens hem Aktivera vårdtagaren Utföra personlig omvårdnad	

Trygghetslarm inkl nattillsyn					
Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
Personer som pga. sociala, psykiska eller fysiska funktionshinder och/eller otrygghet är i behov av att kunna påkalla hjälp dygnet runt	Den enskilde är i behov av trygghet, säkerhet och åtgärd. Behovet kan gälla både planerade insatser såsom hjälp att lägga sig och akuta åtgärder samt regelbunden nattillsyn	Installation av trygghetslarm i den enskildes hem. Mottagning av larm med bedömningar och åtgärder som krävs av utförarorganisationen	Teknisk utrustning i den enskildes hem liksom i utförarorganisationen. Besvarande av larmanrop samt bedömning av insatsbehov (i närtid)	Samtal Larmutryckning och åtgärd	Ingen begränsning avseende tider. Prioritering och bedömning av den enskildes behov. liksom om det ska tillgodoses omedelbart eller kan avvakta nästa planerade besök
Trygghetslarm dag					
Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
Personer som pga. sociala, psykiska eller fysiska funktionshinder och/eller otrygghet är i behov av att kunna påkalla hjälp dygnet runt	Den enskilde är i behov av trygghet, säkerhet och åtgärd. Behovet kan gälla både planerade insatser såsom hjälp att lägga sig och akuta åtgärder samt regelbunden nattillsyn	Installation av trygghetslarm i den enskildes hem. Mottagning av larm med bedömningar och åtgärder som krävs av utförarorganisationen	Teknisk utrustning i den enskildes hem liksom i utförarorganisationen. Besvarande av larmanrop samt bedömning av insatsbehov (i närtid)	Samtal Larmutryckning och åtgärd	Mottagning av larm dagtid fram till och med 23.00. Prioritering och bedömning av den enskildes behov. liksom om det ska tillgodoses omedelbart eller kan avvakta nästa planerade besök

Måltid enligt HSL					
Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
Personer som pga. fysisk funktionsnedsättning behöver alternativt näringsintag	Den enskilde behöver näring och kan inte äta och svälja själv	Sondmat inkl hantering av kringmaterial	Iordningställande o matning flera ggr/dag Omhändertagande av material Administrera läkemedel		Utifrån instruktioner från sjuksköterska Särskild delegering krävs
Funktionsträning/-behandling enligt HSL					
Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
Personer m smärtproblematik Personer m balanssvårigheter Inskrivna i hemsjukvården	Den enskilde behöver smärtlindring och/eller hjälp att bibehålla/återfå sin balansförmåga och vidmakthålla den egna dagliga livsföringen	Skapar förutsättningar för den enskilde att själv klara sin smärtlindring och träning - hjälpa, stödja den enskilde att själv utföra - utföra insatsen tillsammans med den enskilde utföra insatsen åt den enskilde	Specifika träningsuppgifter, begränsat i antal och tid	TENS tillsyn Gångträning efter uppgjort träningsprogram Medverkan i utredning av sjukgymnast	Tröskelprincipen Efter instruktion Ordination av läkare, <i>sjukgymnast</i> som bygger på en individuell målsättning/planering.

Specifik ADL; Träning/behandling enl. HSL					
Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
<p>Personer i behov av funktionshöjande rehabilitering. Personer som behöver träning för att bibehålla funktioner</p> <p>Inskrivna i hemsjukvården</p>	<p>Den enskilde behöver hjälp att återfå, för den dagliga livsföringen, fysiska, psyksiska som sociala funktioner</p>	<p>Skapar förutsättningar för den enskilde att själv klara sin smärtlindring och träning</p> <ul style="list-style-type: none"> - hjälpa, stödja den enskilde att själv utföra - utföra insatsen tillsammans med den enskilde - utföra insatsen åt den enskilde 	<p>Specifika träningsuppgifter, begränsat i antal och tid</p>	<p>Träningsprogram Delegerat av arbetsterapeut</p> <p>Träna olika ADL-aktiviteter: hygien, påklädning, tillredning av mat m.m.</p> <p>Hjälpa arbetsterapeut med utredning</p>	<p>Tröskelprincipen Efter instruktion</p> <p>Ordination av läkare eller <i>arbetsterapeut</i> som bygger på en individuell målsättning/planering.</p>
Extra tillsyn/särskild omvårdnad					
Målgrupp	Behov	Hur tillgodoser vi behovet?	Innehåll	Exempel	Avgränsning
<p>För personer som vårdas i livets slutskede</p>	<p>Den enskilde behöver omfattande vård och tillsyn i period av svår sjukdom eller trauma Behoven är mycket individuella och kan variera mycket från dag till annan</p>	<p>Skapar förutsättningar för den enskilde att kunna vistas i den egna bostaden trots avsevärda funktionsnedsättningar.</p> <p>Insatserna utformas tillsammans med den enskilde eller om så inte är möjligt, med en närstående person.</p>	<p>Vak Omfattande omvårdnadsinsats ex vätskebalans vändschema</p>	<p>Sitta hos vårdtagaren på schemalagd tid Vända vårdtagaren efter ett uppgjort schema. Följa upp vätskeintag</p>	<p>Extra tillsyn avser icke-planerade, regelbundet återkommande insatser</p> <p>Material och läkemedel som inte ordinerats till den enskilde ingår inte.</p> <p>Ordineras av sjuksköterska</p>

